

1998-12-04

Öppet brev till majoriteten i Stockholms stadshus
Moderata samlingspartiet
Folkpartiet liberalerna
Kristdemokraterna
Stockholmspartiet

Enligt tidningsuppgifter diskuterar den nya majoriteten i stadshuset att sälja fastigheten Riksten i Botkyrka, Huddinge och Haninge kommuner.

Vi kan förstå de principiella argument som finns mot att Stockholms stad äger skogsmark utanför den egna kommungränsen, men vill ändå vädja till er att inte agera förhastat och på så sätt, möjligen oavsiktligt, försvåra och fördyra det nationella och regionala naturvårdsarbetet. Naturvården behöver Riksten (och annan redan offentligt ägd skogsmark) och det vore mycket olyckligt med en snabb och ogenomtänkt affär från stadens sida.

Under den kommande treårsperioden kommer staten att mycket kraftigt öka insatserna för att köpa in mark för naturvårdsändamål. De statliga anslagen ökas från 190 milj kr per år till 500 milj kr per år. De nya ekonomiska resurserna för skyddsarbetet är mycket välkomna, men löser tyvärr långt ifrån alla problem.

De stora utmaningarna finns i södra Sverige, bl a i Stockholms län. Andelen skyddad mark är här betydligt lägre än i t ex de fjällnära områdena, samtidigt som ägarspridningen är betydligt större. Ägarspridningen betyder inte bara att det är mycket svårt att kunna etablera de riktigt stora reservat som är en väsentlig del i en helhetlig skyddstrategi (se "Skydd av skogsmark. Behov och kostnader" SOU 1997:97). Framför allt betyder det att de ökade anslagen bara är en del av lösningen på problemet. För större markägare som t ex skogsbolag eller för markägare som ser skogsmarken som en attraktiv kapitalplacering (likvärdig med t ex aktieinnehav) är ekonomisk kompensation i samband med reservatsbildning ofta ett attraktivt alternativ. För många mindre, självverksamma skogsägare är sådana lösningar inte realistiska då själva markinnehavets storlek utgör en fundamental del av det egna företaget.

Detta problem har under de senaste månaderna kommit i blyttbelysning i samband med planerna på att stycka upp Assidomäns markinnehav och överföra 900 000 hektar till ett nybildat, statligt bolag, Vasaskog AB, samtidigt som statens ägarandel i Assidomän sänks. Svenska Naturskyddsföreningen och Skogsägarnas Riksförbund har gemensamt protesterat emot det sätt bolagsdelningen är tänkt att ske, just med tanke på bl a behovet av bytesmark för reservatsbildning (gemensamt pressmeddelande bifogas).

Skogsmarken i Riksten är till stora delar påverkad av skogsbruk, vilket har reducerat de naturvetenskapliga värdena. Området äger dock en mycket stor potential, inte minst genom sin storlek. Många av skogens djur- och växtarter är beroende av naturliga förnygringsprocesser, bl a regelbunden brandpåverkan. Frånvaron av skogsbränder är i själva verket en av de mest dramatiska förändringar av de ekologiska förhållandena i skogen som ägt rum. Genom sin storlek och variation utgör Riksten ett intressant objekt där anlagda, kontrollerade skogsbränder och andra typer av ekologiska restaureringsåtgärder skulle kunna genomföras. Sådana satsningar skulle ha ett mycket stort värde både från vetenskaplig

synpunkt och för att stärka förekomsten av idag kraftigt tillbakaträngda, brandstörningsberoende arter.

Områdets läge, nära en storstad och ett antal betydelsefulla utbildnings- och forskningsinstitutioner, gör det därtill särskilt intressant.

När Naturskyddsföreningen övertygade den tidigare majoriteten om vikten av att förvärva Riksten skedde det mot bakgrund av en tidigare vädjan där vi uppmanade staden att avsätta hela sitt skogsinnehav för naturvårdsändamål – för direkt skydd, för markbyten eller för naturvårdsrestaurering ([se skrivelse 1997-02-10](#), bifogas). Vi vill återknyta till detta förslag och föreslår att ni istället för att avhända er möjligheten att bidra i naturvårdsarbetet genom t ex utförsäljning av Riksten, utnyttjar stadens markägande offensivt.

Vi har inga principiella synpunkter på vem som äger skogsmark, men den mark som redan är i offentlig ägo (i detta fall i form av Stockholms stad) är naturligtvis åtskilligt mindre komplicerat att skydda och utveckla än den som finns i privata händer. En ogenomtänkt markförsäljning kan skada möjligheterna att regionalt klara behovet av att skydda skogsmark inom en rimlig tid och till rimliga kostnader. En stiftelselösning av den typ som vi har skisserat borde, som vi ser det, kunna tillgodose de politiska ambitionerna.

Om ni ser en försäljning av Riksten som en mycket angelägen åtgärd och avvisar en stiftelselösning, vädjar vi likväl till er att avvakta tills den officiella naturvården får möjlighet att agera. De pengar som nu tillkommit måste under de närmaste åren reserveras för akuta skyddsåtgärder, oftast för betydligt mindre objekt. Genom att avvakta ett antal år med en försäljning skulle kommunen kunna skapa den respit som krävs för att vi ska kunna ta vara på Riksten-områdets naturvårdspotential.

Vi föreslår därför följande:

1. Avvakta med en försäljning av Riksten. Låt inte principiella eller ideologiska överväganden blockera en för naturvården praktisk och funktionell lösning. Vänta åtminstone tills den statliga naturvården har getts realistiska möjligheter att förvärva fastigheten.
2. Överför i princip hela stadens skogsmarksinnehav till en oberoende stiftelse eller motsvarande med uppgift att förvalta marken i syfte att främja naturvårdens, friluftslivets och kulturminnesvårdens intressen. Detta skulle kunna ske såväl genom reservatsbildning och naturvårdsrestaureringsåtgärder som genom att ställa marken till förfogande för markbyten med privata markägare.

Med vänlig hälsning

Kristina Bovin	Bo Olsson	Magnus Nilsson
Stockholms	Söderorts	Naturskyddsföreningen
Naturskyddsförening	Naturskyddsförening	i Stockholms län

För kännedom:
Länsstyrelsen i Stockholms län

Skogsvårdsstyrelsen Mälardalen
Naturvårdsverket
Skogsägarnas Riksförbund
Botkyrka kommun
Haninge kommun
Huddinge kommun

[Åter skrivelser](#)